

ARCHEOLOGIA POLSKI

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ARCHEOLOGIA POLSKI

TOM 70

2025

WARSZAWA
2025

Redakcja / Editorial Team:

Redaktor: MAGDALENA BIS

Z-cy Redaktor: KATARZYNA KERNEDER-GUBAŁA, PAULINA ROMANOWICZ

Sekretarz: JOLANTA SADOWSKA-TOPÓR

Członek Redakcji: TOMASZ PUROWSKI

(Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa–Kraków–Szczecin, Polska)

Komitet Redakcyjny / Editorial Board:

FELIX BIERMANN (Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, Polska

– Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Haale, Niemcy)

MARIA DEKÓWNA (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa, Polska)

LESZEK GARDEŁA (Ludwig-Maximilians Universität, Monachium, Niemcy)

PETR NERUDA (Moravské zemské muzeum, Brno, Czechy)

DMYTRO NYKONENKO (Università degli Studi di Torino, Turyn, Włochy)

MARIAN RĘBKOWSKI (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa-Szczecin, Polska)

LIISA SEPPÄNEN (Turun Yliopisto, Turku, Finlandia)

DANICA STAŠŠÍKOVÁ-ŠTUKOVSKÁ (Archeologický ústav SAV, Nitra, Słowacja)

NATALIE VENCLOVÁ (Archeologický ústav AV ČR, Praga, Czechy)

Adres Redakcji / Address of the Editors:

Instytut Archeologii i Etnologii PAN

al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa

tel. +48 (22) 620 28 81 do 84, w. 138

e-mail: archeologia.polski@iaepan.edu.pl

<https://journals.iaepan.pl/apol>

PL ISSN 0003-8180; e-ISSN 2719-7034

„Archeologia Polski” Copyright © Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

„Archeologia Polski” Copyright © Institute of Archaeology and Ethnology,

Polish Academy of Sciences

Wszystkie artykuły w tym tomie są publikowane w wolnym dostępie, na licencji CC BY 4.0

(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).

All articles in this volume are published in an open access under the CC BY 4.0 license

(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).

Korekta techniczna / Linguistic revision:

Dorota Cyngot

Tłumaczenia i korekta w języku angielskim / Translation and proof-reading in English:

Iwona Zych

Skład i łamanie / Typesetting:

Janusz Świnarski

Druk / Printing:

Abakus Tomasz Brząkała

*Pani Profesor dr. hab. Marii Dekównie
w dziewięćdziesiątą rocznicę urodzin*

SPIS TREŚCI / CONTENTS

ARTYKUŁY OKOLICZNOŚCIOWE / OCCASIONAL ARTICLES

Marian Rębkowski, Jubileusz Pani Prof. dr hab. Marii Dekówny	9
The Jubilee of Professor Maria Dekówna	12

STUDIA / STUDIES

Kamil Nowak, Metal casting moulds in Bronze Age and Early Iron Age Poland. Current state of research	17
Metalowe formy odlewnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza z obszaru Polski. Aktualny stan badań	52
Sylvia Wajda, Wczesnośredniowieczne szkła sodowe z ziem polskich – problematyka i postulaty badawcze	55
Early medieval soda glass found in Poland: issues and research proposals	76
Michał Auch, Surowce wczesnośredniowiecznej ceramiki białej z wybranych ośrodków polsko- -ruskiego pogranicza	79
Raw materials used for early medieval whiteware from selected centres on the Polish- -Rus' borderland	113
Felix Biermann, Christofer Herrmann, Arkadiusz Koperkiewicz, Lokalizacja kościoła w przestrzeni średniowiecznego miasta – przykład Barczewka (Alt-Wartenburg) na Warmii	117
The location of churches in medieval urban space: the case of Barczewko (Alt-Wartenburg) in Warmia	140
Paulina Romanowicz, Archeologia przemysłu w Polsce – stan i potrzeby badań. Kluczowe zagadnienia	143
Industrial archaeology in Poland: state of research and current trends. Key issues ...	158
Michał Pawleta, Aleksandra Chabiera, Agnieszka Oniszczyk, Wartości dziedzictwa archeologicznego w badaniach społecznych: postawy, wiedza i zaangażowanie Polaków	161
Archaeological heritage values in social research: attitudes, knowledge, and engage- ment among Poles	183

DYSKUSJE I POLEMIKI / DISCUSSIONS AND DEBATES

- Katarzyna Kerneder-Gubała, Tomasz Boroń,
Rozważania nad koncepcją „przemysłu świderskiego” z perspektywy analizy paleo-
litycznych inwentarzy krzemiennych z kolekcji Ludwika Sawickiego ze stanowiska
Świdry Wielkie I 187
Reflections on the “Swiderian industry” concept from the perspective of an analysis
of Paleolithic flint inventories from Ludwik Sawicki’s collection from the Świdry
Wielkie I site 209
- Dariusz Wyczółkowski, Adam Kędziński,
Kalisz-Stare Miasto – najstarsza znana wczesnośredniowieczna huta szkła w Polsce? 211
Kalisz-Stare Miasto – the oldest known early medieval glassworks in Poland? 225
- Magdalena Bis, Beata Marciniak-Maliszewska,
Szklane butelki z XVII–XIX w. – potencjał źródeł na przykładzie znalezisk z zamku
w Tykocinie 227
Glass bottles from the 17th–19th centuries: potential of sources based on finds from
the castle in Tykocin 255

RECENZJE / REVIEWS

- Judyta Rodzińska-Nowak,
Aleksandra Rzeszotarska-Nowakiewicz, Nidajno style. Sources, inspirations, and
examples of a Romano-Barbarian aesthetic convention from Late Antiquity, Warsaw
2024 257
Aleksandra Rzeszotarska-Nowakiewicz, Styl Nidajno. Źródła, inspiracje i przykłady
rzymsko-barbarzyńskiej koncepcji zdobniczej z późnej starożytności, Warszawa
2024 257
- Guido Vannini,
Tadeusz Baranowski, Sauro Gelichi (red.), Ammuriana – wyspa Murano w świetle
wykopalisk / L’isola di Murano alla luce degli scavi, Warszawa 2024 262
Tadeusz Baranowski, Sauro Gelichi (eds), Ammuriana – the island of Murano in the
light of excavations, Warsaw 2024 262
- Magdalena Malak,
Marzena Woźny, Archeologia krakowska w latach 1815-1918, Kraków 2025 269
Marzena Woźny, Archaeology in Kraków between 1815 and 1918, Kraków 2025 269

KRONIKA / CHRONICLE

- Halina Dobrzańska,
Prof. dr hab. Zenon Woźniak (1931–2025) 279
Professor Zenon Woźniak (1931–2025) 279

Wykaz recenzentów

artykułów zgłoszonych do „Archeologii Polski” (t. 70: 2025):

List of reviewers

articles submitted to „Archeologia Polski” (vol. 70: 2025):

- Ondrej Chvojka (Jihočeská univerzita, České Budějovice, Czechy)
Mario Gavranovic (Österreichisches Archäologisches Institut Österreichische Akademie der Wissenschaften, Wiedeń, Austria)
Witold Grużdź (Państwowe Muzeum Archeologiczne, Warszawa, Polska)
Maciej Kowalewski (Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, Polska)
Dariusz Niemiec (Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska)
Janusz Pietrzak (Uniwersytet Łódzki, Łódź, Polska)
Sylwia Siemianowska (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Wrocław, Polska)
Iwona Sobkowiak-Tabaka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań, Polska)
Danica Staššiková-Štukovská (Archeologický ústav SAV, Nitra, Słowacja)
Teresa Stawiarska (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa, Polska)
Henryk Stoksik (Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta, Wrocław, Polska)
Piotr Strzyż (Uniwersytet Łódzki, Łódź, Polska)
Bartosz Walczak (Politechnika Łódzka, Łódź, Polska)
Iwona Wojciechowska (Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie, Stargard, Polska)
Wojciech Wróblewski (Uniwersytet Warszawski, Warszawa, Polska)
Beata Wywrot-Wyszkowska (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Szczecin, Polska)
Kinga Zamelska-Monczak (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Poznań, Polska)
-

Zamawianie czasopisma:
przez Księgarnię Instytutu Archeologii i Etnologii PAN

Ordering the journal:
via the Bookstore of the Institute of Archaeology and Ethnology PAS

al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, Polska
tel. +48 620 28 81-86, w./ex. 114
e-mail: bookshop@iaepan.edu.pl

<https://ksiegarnia.iaepan.edu.pl/>

